

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1034/1 од 25. маја 2025. године,, избрани смо у Комисију за избор кандидата који су се јавили на расписани конкурс за избор **ванредног професора** за ужу научну област **Русистика** (предмет **Руска књижевност**). На основу тога подносимо Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс расписан у листу „Послови”, број 1147 од 04.06.2025. године за место Ванредни професор за ужу научну област Русистика, предмет Руска књижевност на одређено време од 5 година, пријавио се један кандидат. Реч је о **др Ана Јаковљевић Радуновић**, досадашњем доценту за научну област Русистика (предмет Руска књижевност) на Филолошком факултету у Београду. Др Ана Јаковљевић Радуновић је уз пријаву на конкурс поднела: извод из матичне књиге рођених, уверење о држављанству, оверене фотокопије диплома основних студија, магистарских студија, као и оверену диплому доктора наука, уверење о некажњавању, својеручно потписану Изјаву о изворности (Образац 5), библиографију са кратком биографијом, фотокопије радова релевантних за избор у звање ванредног професора, као и одштампане резултате студентских анкета о раду наставника током претходног изборног периода.

О КАНДИДАТУ

Др Ана Јаковљевић Радуновић је рођена 15. јула 1975. године у Крагујевцу, где је завршила основну школу и Прву крагујевачку гимназију. На Групи за руски језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Београду дипломирала је 1998. године са просечном оценом 9,63. На истом факултету завршила је постдипломске студије, смер

Наука о књижевности. Магистарски рад на тему „Сергеј Параданов: кинематографско читање поема Пушкина и Љермонтова” (ментор проф. др Зоран Божовић, чланови комисије: проф. др Миливоје Јовановић, проф. др Петар Буњак и проф. др Корнелија Ичин) одбранила је 1. новембра 2004. године. Докторску дисертацију под називом „Циклуси приповедака Владимира Фјодоровича Одојевског” (комисија: проф. др Петар Буњак, проф. др Ениса Успенски и доц. др Снежана Јелесијевић) одбранила је 21. јула 2016. године.

Од 29. октобра 1999. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду ангажована је као асистент-приправник. Током другог семестра школске 2001/2002. године истовремено је радила и као сарадник у настави за руску књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду. Послове асистента за предмет Руска књижевност на Катедри за славистику обављала је од 2005. до 2014. године. На истој катедри је од 2014. до 2018. радила у звању вишег лектора за научну област Русистика, предмет Руски језик. У звање доцента за научну област Русистика, Руска књижевност изабрана је 6. фебруара 2018. године. У звање доцента реизабрана је 20. децембра 2022. године. Од фебруара 2022. године ангажована је за извођење наставе на предметима Руски језик 1 и 2 на Географском факултету Универзитета у Београду.

Др Ана Јаковљевић Радуновић била је координатор, стручни сарадник, предавач и редактор превода за књигу „Соволики вук” Анастасије Строкине у „Школи младог преводиоца Русија-Србија и Србија-Русија” у оквиру пројекта „Светска билингвална библиотека савремене књижевности” Руске државне библиотеке стране литературе „М. И. Рудомино”, Министарства културе Руске Федерације и учешће Руског дома у Србији, Филолошког факултета Универзитета у Београду, Факултета за превођење Московског државног лингвистичког универзитета „Морис Торез”, Гилдије „Мајстори књижевног превода”, Института за превођење (АНО), часописа „Страна књижевност” и издавачке куће „Центар за књигу Рудомино”.

Кандидаткиња је члан међународног тима експерата Костомаровског форума (Москва, Русија) од 2024. године. Била је члан Радне групе Министарства науке и високог образовања Руске Федерације и „Државног института руског језика А. С. Пушкин” за координацију и реализацију научно-образовних активности током 2024. године посвећених 225. годишњици рођења А. С. Пушкина (Пушкинов комитет). Добитник је повеље „Радован Кошуткић” за најбољу монографију из области славистике за књигу

„Сергеј Парацанов: три сценарија” за 2023. годину. Активно ради на промовисању руске књижевности објављивањем предговора за нова издања класика, текстова у дневним новинама и на сајтовима посвећеним култури, као и наступима у емисијама образовног карактера на руском и српском језику.

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Библиографија радова објављених после избора у звање доцента:

Монографија

А. Јаковљевић Радуновић, *Сергеј Парацанов: три сценарија*. Крагујевац: УК Кораци, 2023, стр. 400 ISBN - 978-86-81570-51-7.

Монографија Ане Јаковљевић Радуновић *Сергеј Парацанов: три сценарија* доноси дубоку и темељну анализу филмских сценарија Сергеја Парацанова који нису екранизовани. Књига обухвата уводни део (стр. 9–50) и пет поглавља: „Сергеј Парацанов – кинематографско читање поема Пушкина и Љермонтова” (стр. 51–60), „Демон” (стр. 61–161), „Зачарани замак” (стр. 169–287), „Исповест – последњи сценарио Сергеја Парацанова” (стр. 295–354). Додатак чини превод оригиналног текста сценарија „Исповест” (стр. 355–391), док се публикација завршава пописом литературе (стр. 391–399). Рецензенти књиге су: проф. др Ирина Антанасијевић, проф. др Ениса Успенски, доц. др Наталија Нјаголова.

Сергеј Парацанов био је совјетски редитељ, сценариста и уметник, предводник школе совјетског поетског филма, који је у историју светске кинематографије уписан делима попут „Сенке заборављених предака” и „Боја нара”. Иако су његова слобода и поетика били у сукобу са совјетским системом – што је довело до репресија и забрана – оставио је иза себе мноштво сценарија који се данас тумаче као мултимедијална уметничка дела на граници између текста, слике и скулптуре.

Ана Јаковљевић Радуновић прва је у српској научној средини која Парацановљево дело приступа аналитички и интердисциплинарно. Монографија представља допуњено и

проширено истраживање, засновано на успешно одбраћеном магистарском раду ауторке из 2004. године, у којем је она проучавала сценарије инспирисане делима руских романтичара: „Зачарани замак” (по Пушкиновој Бахчисарајској фонтани) и „Демон” (по истоименој поеми Љермонтова). Одредивши се према сценарију као признатом књижевном жанру, ауторка спроводи скрупулозну теоријску анализу Парацановљевих текстова, засновану на теорији интертекста. У том смислу, Ана Јаковљевић Радуновић, позивајући се на теорију адаптације књижевности Б. Макфарлејна, поред оригиналног извора, укључује и друге кључне факторе који су утицали на филмску верзију текста. Ауторка води читаоца кроз низ слојева сва три сценарија: од историјског контекста, преко митолошких и симболичких наслага, књижевних извора до најразличитијих контактних веза, допирући тако до њихове скривене структуре и откривајући у пуном светлу уметникову стваралачку лабораторију. Књига Ане Јаковљевић Радуновић представља дело о суштини стваралаштва Сергеја Парацанова, иако не обухвата његов комплетан опус.

У уводном поглављу ауторка даје историјски оквир у коме је Парацанов стварао и преглед и оцену најважнијих теоријских текстова о његовом стваралаштву. Након „отопљења”, совјетски филм је доживео сукоб између традиционалне „прозне” и нове „поетске” струје. Михаил Јурјевич Блејман, критичар, иако противник, дефинисао је кључне одлике поетског филма: Парацанов је био његов предводник, а филмови су се одликовали оријентисаношћу на причу, кадровима као сликама/фрескама, одбацивањем монтаже, етнографизмом, илустративношћу, алегоричним метафорама и одсуством дијалога. Блејман је сматрао да ова поетика противречи природи филма. Каснији критичари, попут Валерија Фомина и Јурија Михајловича Лотмана, реинтерпретирали су ове „слабости” као достигнућа. Лотман је посебно истакао илустративни карактер Парацановљевих филмова, њихову семантичку zasiћеност и способност симбола да добију различита значења. Каснија Парацановљева дела, попут „Ашик-Кериба”, Черњенко је видео као логичан завршетак ове поетике. Мултикултурални Тбилиси, Парацановљев родни град, имао је пресудан утицај на његову способност да интегрише различите културе. У суштини, закључује Јаковљевић Радуновић, Парацановљеву поетику карактерише статичност кадра, одсуство говора, сликарска решења, дубока симболика и културни екуменизам. Он ствара „неме” филмове где слика говори уместо речи, а људи постају „сенке пред светом предмета”.

Јаковљевић Радуновић детаљно анализира симболичке слојеве у сценарију „Исповест” и успоставља поређење са Парацановљевим ранијим, такође нереализованим, сценаријем „Кијевске фреске”. Компаративна метода омогућава праћење миграције мотива и слика између два сценарија, указујући на континуитет Парацановљеве уметничке визије. Посебна пажња посвећена је мотиву рушења и обнове као симболичком моделу памћења: разарање градова, фонтана и гробаља представља предуслов за уметничко оживљавање личног и колективног сећања. Град постаје митолошки простор испуњен слојевитим знацима, где златна влас, јаје, фонтана или одређена боја добијају архетипска значења. Парацанов одбацује линеарну нарацију и гради „филмске фреске” – слике које не приказују, већ оприсутњују време. Његов свет постаје визуелна поезија, у којој симболи оживљавају прошлост и предодређују будућност.

Монографија наглашава једну од главних одлика редитељевог стила – његову транскултуралну природу, упућивање на етничке и фолклорне моменте, који су, како је истраживање показало, много дубљи и сложенији од једноставне употребе етнографског материјала, због чега књижевни сценарији Сергеја Парацанова представљају текстове који захтевају посебно широко читање. Тек тако се могу разумети не само карактеристике стварања његовог јединственог визуелног језика, већ се могу анализирати и мотиви који утичу на визуелну перцепцију будућег гледаоца. Ауторка систематски сагледава Парацановљев визуелни језик, еволуцију симбола у дијалогу између филма и литературе, као и Парацановљеву способност да своју личну митологију пренесе у колективни културни код.

Научни и стручни радови:

А. Јаковљевић Радуновић, „*Душа Кијева у сценарију 'Кијевске фреске'*” *Сергеја Парацанова*, у: *Украјинистика и словенски свет. Зборник научних радова*, гл. ур. Љ. Поповић, Београд: Филолошки факултет, 2017, стр. 345–352. ISBN 978-86-6153-478-2

Сценарио „Кијевске фреске” представљао је нову етапу у Парацановљевом приближавању сликарству и архитектури, али и тежњу редитеља да кадар трансформише у слику/фреску. У тексту заснованом на двема темама – рат и уметност и уметничко наслеђе у рату – С. Парацанов открива свој однос према граду у коме је провео важан период свог

живота. Кроз ритмично компоновање општепознатог и дубоко личног режисер даје своју слику Кијева и изражава свој став о дужностима и обавезама уметника према добу у коме живи.

А. Јаковљевић Радуновић, „Град у кругу: Петербург и Москва у микроциклусу Саламандер В. Ф. Одојевског”, у: Сан о граду. Зборник радова, главни и одговорни уредник Е. Кустурица; уредник А. Вранеш, Вишеград: Андрићев институт, 2018, стр. 203–221. ISBN: 978-99976-21-27-6

У „Саламандеру” писац представља стварање Москве и Петербурга као центара власти, али и кругова високог престоничког друштва у време Петра Великог и после њега. Симболика Петербурга као простора у потпуности зависи од личности посматрача и његовог погледа на свет. Одлазак главних јунака микроциклуса у Москву, али и оснивање Петербурга као будућег „центра света”, еквивалент су експанзивног кретања и покушај превазилажења круга/свакодневице. У центру историје, онако како је види В. Ф. Одојевски, је личност са својим генијалним или суманутим тежњама. Оба јунака имају сан да постану центар круга, који је усмерен ка бесмртности. Петар Велики је као генијални стваралац покушао да од Санкт Петербурга направи центар познатог света, али је његов споменик остао да заувек посматра обале Финског залива. Дух Јакка остаје заробљен на периферији једног од московских кругова у покушају да постане централна фигура руског високог друштва.

А. Јаковљевић Радуновић, „Бахчисарајски дворца као место сећања код Александра Пушкина и Сергеја Парацанова”, Славистика, Књ. XXIII/1, 2019, стр. 275–283. ISSN: 1450-5061

У чланку ауторка пореди књижевни сценарио „Зачарани замак” С. Парацанова и Пушкинову поему „Бахчисарајска фонтана”, користећи се Албвашевом теоријом сећања и концепцијом места сећања Пјера Нора. Разматра могућност схватања Бахчисарајског дворца и Парацановљеве Фонтане суза као општег места сећања у оквиру личног сећања, које настаје под утицајем колективног памћења. На основу историје настајања Пушкинове поеме у раду је доказано да се сећања реконструишу под утицајем друштва, док

Парацановљев текст показује супротан процес: легенда о Фонтани суза као месту сећања настала је под утицајем песникове животне ситуације.

А. Яковлевич Радунович, „Особенности циклизации в «Домашних разговорах» В. Ф. Одоевского”, у: Литература и философия: От романтизма к XX веку. К 150-летию со дня смерти В. Ф. Одоевского. (Серия «Русская литература и философия: пути взаимодействия». Вып. 3), отв. ред. и сост. Е. А. Тахо-Годи, Москва: Водолей, 2019, стр. 127–137. ISBN 978-5-91763-487-6

У прозном циклусу најважније је утврдити степен повезаности и начин повезивања делова циклуса. У чланку се истражује како је В. Ф. Одојевски кроз наслов упућивао читаоца на доживљај циклуса као јединственог текста. Дом је место формирања личности, полазна тачка у потрази за сопственим идентитетом, а кућни круг је женски хронотоп. Кандидаткиња у раду испитује интерпретативни потенцијал наслова који је постао основа за конструисање модела света. Руски писац је средиштем циклуса, у предговору приче „Кнегињица Мими”, учинио округли породични сто повезан са интимном свакодневицом његових ликова. Круг је притом основни интегративни фактор циклуса, а кругови о којима пише су круг породице, салони и круг друштва. Из овога следи главна тема циклуса – питање могућности превазилажења „круга”.

А. Јаковљевић Радуновић, „Простори нових романтичних јунака. Срби и српске земље у руској књижевности некад и сад”, Србија. Национална ревија, Година XIII. Специјално издање, 2019, стр. 26–32. ISSN 1452-6905

У прегледном раду је показано да је после распада Југославије и ратова који су га пратили тема руских добровољаца честа у савременој руској књижевности, било да се ради о публицистици или текстовима документарног карактера, и углавном је заснована на чињеницама. Веома су заступљени акциони романи и трилери чија је радња смештена на српском тлу, најчешће на Косову, и повезана са сукобима са Албанцима. Запазила је кандидаткиња и да је пораст популарности фантастике на савременој руској књижевној сцени изазвао занимање и за српску народну књижевност и традицију, док у историјским авантуристичким романима Србија фигурира као вечито побуњеничко подручје у саставу Отоманске империје.

А. Јаковљевић Радуновић, „О годишњици Пушкинове смрти у недељнику Руски глас 1937. године”, Славистика, Књ. XXIV/1, 2020, стр. 151–160. ISSN: 1450-5061

Интересовање за А. С. Пушкина достиже врхунац 1937. године, која је у Србији проглашена годином великог песника. У раду се закључује да је А. С. Пушкин у „Руском гласу” представљен као писац чије стваралаштво уједињује све слојеве руског друштва, спаја прошлост и садашњост и чврсто везује емигранте и матицу. Трагом података у „Руском гласу” ауторка је запазила да се песниковкулт у Србији брзо развијао, што сматра заслугом руске емиграције. Уочила је и извесну напетост између Руса емиграната и Срба и Југословена, који су и сами организовали друштва за обележавање Пушкиновог јубилеја. И поред тога, прослава стогодишњег јубилеја била је приказана као демонстрација чврстог братског јединства Срба и Руса.

А. Јаковљевић Радуновић, „’Лето у Бадену’” или ходочашиће по градовима Ф. М. Достојевског”, у: Сан о граду III. Зборник радова, уредник Александра Вранеш, Вишеград: Андрићев институт, 2020, стр. 271–291. ISBN 978-99976-21-66-5

Рад је посвећен роману Леонида Ципкина, који је у време када је објављен изазвао озбиљну полемику руских и америчких књижевних критичара. Кандидаткиња истиче експерименталну природу Ципкиновог романа и износи мишљење да је Л. Ципкин у руску књижевност вратио жанр ходочасничког путописа, где јунак, одвојен од свега свакодневног и познатог, открива Истину о великом руском писцу и његовом стваралаштву. Реалистичко кретање главног Ципкиновог јунака материјална је пројекција духовног путовања. Она скреће пажњу на то да је у свом роману Л. Ципкин открио и шта је сужејно-композициони и идејно-филозофски центар романа „Идиот”, до чега ће проучаваоци књижевности доћи тек за око две деценије.

А. Яковлевич Радунович, „Тема женского образования в цикле «Домашние разговоры» В. Ф. Одоевского”, у: Международный симпозиум „Русистика в современном мире”. Доклады и сообщения. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий”, 2020, стр. 251–255. ISSN 1312-3069

Родитељску склоност да контролишу све сфере живота девојчице прати и строга контрола процеса комуникације, као и књига које девојчице читају, као нежељеног извора информација и још једног средства за њихово кварење. Ауторка истиче да је В. Ф. Одојевски, описујући стање у друштву у коме се креће, истовремено и показао и креирао ликове јаких жена које су се избориле за своје место самообразовањем или самосталним развојем природних способности.

А. Јаковљевић-Радуновић, А. Голубовић, „Библиографија проф. др Миодрага Сибиновића”, Славистика, књ. XXV/1, 2021, стр. 25–52. ISSN 1450-5061

А. Јаковљевић-Радуновић, „Достојевски и Пушкин. Загонетка броја 2”, Свет речи, 51-52, 2021, стр. 55–57. ISSN1450-6211

У чланку се анализира однос двојице великих руских писаца, при чему ауторка тврди да се Пушкинов значај у потпуности може разумети тек кроз дела Достојевског. Истражује се утицај Пушкинових дела „Пикова дама” и „Бронзани коњаник” на „Злочин и казну”, а посебан део рада посвећен је симболици бројева у овим делима.

А. Jakovljević Radunović, „С сербског на сербский: Милорад Павич и его перевод Песен западных славян Пушкина”, *Modernitésrusses*, [Онлайн], 20 | 2021, објављено електронски 2022, ISSN 2725-2124

Ауторка истражује поступке којима се М. Павић користио превodeћи Пушкинове песме на српски и начин на који је створио сопствени преводилачки циклус „Пушкинове српске песме”. Заобилазећи Меримеа и његову збирку *Гусле*, М. Павић развија сопствени дијалог са Пушкином. Српски аутор је превео три песме из циклуса „Песме западних Словена”: „Бонапарта и Црногорци”, „Песму о Црном Ђорђу” и „Војвода Милош”. Истраживање принципа циклизације показује да је српски писац бирао песме инспирисане Пушкиновим контактом са Србима. Живот руског песника М. Павић је доживљавао не само као скуп биографских чињеница, већ и као извор његове прозе и поезије.

А. Јаковљевић Радуновић, *Читање Парацанова*, Корац LVI 7–9, 2022, стр. 155–167. ISSN 0454-3556

А. Јаковљевић Радуновић, „Понижени, увређени и егоистични људи” у: Достојевски, Федор Михајлович, *Понижени и увређени*, Лагуна; Ленто, 2023, стр. 9–24. ISBN - 978-86-521-4743-4; 978-86-6172-015-4

А. Jakovljević Radunović, „Zagonetka Oblomova” u: Gončarov, Ivan Aleksandrovič, *Oblomov*, Laguna, 2024. str. 9–24. ISBN - 978-86-521-5112-7

А. Яковлевич Радунович, *Сербская война в романе Мамина-Сибиряка «Черты из жизни Пепко»: стереотипы о Балканах*, у: XV Конгресс МАПРЯЛ: Избранные доклады, редкол.: Н. А. Боженкова, С. В. Вяткина, В. Н. Климова и др.; отв. ред. М. С. Шишков. – СПб.: МАПРЯЛ, 2024. с. 225–229.[Электронный ресурс] ISBN 978-5-6043747-9-5M44

Рад истражује однос између животних чињеница и књижевне фикције у оквиру аутобиографске прозе, указујући на то како роман приказује процес трансформације личног искуства у уметничко дело. Посебно се истиче мотив „двојника” кроз антагонизам између Василија Ивановича и Пепка, што кореспондира са традицијом руског реалистичког романа, а нарочито с поетиком Ф. М. Достојевског. Иронични тон којим се осликавају и стереотипи и њихов распад, доказ је критичке дистанце Мамина-Сибирјака према владајућим друштвеним и културним наративима, али и тенденције руске прозе тог времена да преиспитује идентитет, морал и улогу интелектуалца у друштву.

А. Јаковљевић Радуновић, *Савремена руска документарна књижевност: Павел Басински и Леонид Јузефович*, у: Савремено проучавање српског језика и књижевности и других словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних : зборник реферата са XIX Конгреса савеза славистичких друштава Србије 23–25. VII 2023, ред. Рајна Драгићевић, ISBN 978-86-81622-14-8. - Vol. 19 (2024), стр. 261–274.

Ана Јаковљевић Радуновић анализира утицај престижних руских књижевних награда, посебно *Велике књиге*, на доминацију документарне прозе на савременој руској књижевној сцени. Истраживање показује како награде обликују књижевну хијерархију и

читалачке навике, а констатује се да је *Велика књига* доследно фаворизовала нон-фикшн жанр. Кроз примере стваралаштва Леонида Јузефовича и Павела Басинског, рад илуструје како ови аутори, упркос сопственом признању о непоузданости докумената, конструишу сложене, полифонијске наративе којима истражују историјске догађаје и личности. Закључује се да доминација документарне прозе одражава потребу читалаца за стабилнијом сликом света у времену нестабилности, што овај жанр пружа боље од чисте фикције.

А. Яковлевич Радунович, *Параджанов и кинематографическое прочтение поэм Пушкина и Лермонтова*, «Сергей Параджанов – 100», Ереван: Издательство «Гитутюн» НАН РА 2024, с. 78–99. ISBN: 978-5-8080-1555-5

За разлику од претходних текстова у којима се ауторка бавила начинима адаптације, структуром и контактним везама са другим уметностима, у овом раду она очигледно наставља тему започету радом „Бахчисарајски дворца као место сећања код Александра Пушкина и Сергеја Парацанова” и одговара на питање зашто је режисер изабрао дела Александра Пушкина и Михаила Љермонтова. Истиче да је током 1960-их и 1970-их година у совјетској кинематографији дошло до пораста интересовања за филмове посвећене уметницима. Насупрот идеолошки мотивисаној уметности, Парацанов је у својим сценаријима уметност представљао као чин моралне и духовне саморефлексије. Одабрао је руске песнике који су писали о просторима на којима се сударају и коегзистирају различите културе, због чега му је било могуће да прикаже однос уметника и простора, али и уметника и времена у коме ствара, и истовремено да обради тему уметности и историје. Рад такође открива аутобиографске елементе у сценаријима, у којима режисер поставља себе и своје стваралаштво као медиј између прошлости и будућности, културе и заборава, инспирације и разарања. Уметност се, у том контексту, појављује као облик колективног памћења, дубоко укоревана у одређени временски и просторни контекст.

А. Яковлевич-Радунович, *Концепция «Homo scriptor» в цикле «Повести о том, как опасно человеку водиться со стихийными духами» В. Ф. Одоевского*, Aliter, Научно-теоретический журнал. 2024 (21). с. 67–80. ISSN 2225-6954

Ауторка анализира концепцију *homoscriptor* – писца као творца који креира стварност посредством речи – у оквиру циклуса „Повести о томе зашто је за човека опасно поигравање са стихијским духовима”. Истраживање је усмерено на причу „Силфида” и микроциклус „Саламандра”, где се ова концепција манифестује кроз уметничку и егзистенцијалну трансформацију јунака у текстове. У прози Одојевског, идеја о контакту човека са стихијским духовима резултира стањем „изабраности”, али и психичким пропадањем или лудилом. За разлику од циклуса „Лудница”, где се лудило посматра као облик креативне свести, у овом циклусу се појављује као патолошки процес који се медицински дијагностикује. Оваквим приступом, Одојевски конституише вишеслојни интерпретативни оквир: фантастични елементи могу се тумачити као манифестација генијалности, симптом психичког обољења или консеквенца екстремног интелектуалног и духовног напора. Рад доприноси разумевању поетике В. Ф. Одојевског и прати развој његове визије писца као фигуре на граници између стварног и натприродног, рационалног и ирационалног у чијој се личности укрштају наука, мистика и уметност.

Преводи:

1. И. А. Иљин, *О супротстављању злу силом*. 2. изд. Београд: Логос, 2020. 193 стр. ISBN 978-86-88409-19-3.

2. М. Одавић, Ј. Стевановић, *Достојевски на сцени Народног позоришта у Београду до 1941. Изложба поводом 200 година од рођења аутора = Достоевский на сцене Национального театра в Белграде до 1941 года. Выставка к 200-летию со дня рождения писателя*. Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2021. 39 стр. ISBN 978-86-80954-08-0.

3. *Записи балканиста: 2019-2021*. Уредници А. Смиљанић Рангелов, П. Арбутина, Београд: Службени гласник, 2021. 620 стр. ISBN 978-86-519-2686-3.

4. И. Антанасијевић, *Русский консул Старой Сербии = Руски конзул Старе Србије*. Београд: Российский центр науки и культуры „Русский дом”; Русский научный институт; Информатика; Руски центар за науку и културу „Руски дом”; Руски научни институт; Информатика, 2023, 183 стр.

Стручна редактура:

А. Јаковљевић Радуновић, (стручна редактура). Баршт К. А. *Цртежи и калиграфија Ф. М. Достојевског: од слике до речи*. Београд: Службени гласник, 2024, 453 стр. ISBN 978-86-519-3031-0

Приказ:

А. Јаковљевић Радуновић, *Павел Успенский, Травма емиграции. случай Владислава Ходасевича. Paris: Éditions Tournegneff 2024, 114*. Славистика, XXVIII/1, Београд 2024, стр.

Научни рад Ане Јаковљевић Радуновић усмерен је на интердисциплинарно проучавање руске књижевности XIX века, с нагласком на стваралаштво Александра Сергејевича Пушкина, Фјодора Михајловича Достојевског и Владимира Фјодоровича Одојевског, као и на рецепцију руске књижевности у српској култури. Њена истраживања обухватају и филмску уметност, нарочито сценарије Сергеја Парацанова, кроз призму адаптације књижевних дела и односа уметности и колективног памћења.

У радовима о Пушкину, Јаковљевић Радуновић анализира његов културни и историјски значај, рецепцију у српској средини, као и књижевно-филозофске паралеле са другим руским писцима, попут Достојевског. Посебну пажњу посвећује компаративним приступима, као што су паралеле између Пушкинове *Бахчисарајске фонтане* и Парацановљевог сценарија *Зачарани замак*, или симболичке везе између *Злочина и казне* и *Пикове даме*.

Истражујући стваралаштво Одојевског, ауторка се бави структуром прозних циклуса, поетиком циклуса *Домаћи разговори* и концептом ствараоца као фигуре на граници између рационалног и ирационалног. Њени радови откривају начине на које Одојевски проблематизује питања образовања, идентитета, уметничког позива и односа човека према натприродном.

Кроз анализу сценарија Парацанова, посебно *Кијевских фресака*, она истиче редитељеву тежњу ка визуелној трансформацији нарације у фрескопис и приказује како се уметност јавља као акт духовне рефлексије и облик културног памћења. Јаковљевић Радуновић такође истражује савремену руску књижевност, посебно феномен доминације документарне прозе и утицај књижевних награда на књижевну продукцију и рецепцију.

Целокупан опус Ане Јаковљевић Радуновић одликује се сложеним тумачењем текстова кроз призму културног памћења, идентитета, жанровске структуре и трансмедијалних веза између књижевности, филма, сликарства и архитектуре. Њен рад представља допринос не само славистици, већ и ширем пољу компаративне књижевности и визуелних студија.

Учешће на конференцијама после избора у звање доцента:

1. **LVI скуп слависта Србије**, 1–2. фебруар 2018.; Славистичко друштво Србије, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Руски центар за науку и културу „Руски дом” Београд;
2. **Дванаести научни симпозиум „Русистика в современном мире”**, 11–14. октобар 2018. године; Великотрновски универзитет „Свети Ћирило и Методије”, Друштво русиста Бугарске;
3. **Научна конференција „Дискурс победе у књижевности”**, 9–11. новембар 2018., Андрићев институт, Андрићград – Вишеград;
4. **LVII скуп слависта Србије**, 4–5. фебруар 2019.;
5. **Међународна научна конференција: «Литература и философия: от романтизма к XX веку. К 150-летию со дня смерти В.Ф. Одоевского»**, 17–20. јун 2019.; ГБУК г. Москвы «Библиотека "Дом А.Ф. Лосева"», Москва;
6. **Научна конференција „Сан о граду З”**, 6–8. септембар 2019., Андрићев институт, Андрићград – Вишеград;
7. **LIX скуп слависта Србије**, 28–29. јануар 2021.;
8. **Међународна научна конференција: «Les révélations du mot-à-mot»**, 27–28. мај 2021.; Unité de recherche Centre d'Études Linguistiques – Corpus, Discours, Sociétés (URCEL) Université Jean Moulin Lyon III Colloque international, Лион, Француска;
9. **Колоквијум Београд–Брно „Савремена српска и чешка славистичка истраживања”**, 21. октобар 2021.; Филолошки факултет Универзитета у Београду, Славистичко друштво Србије, Београд;
10. **Научна конференција поводом 200. годишњице рођења Фјодора Михајловича Достоевског „Патња, љубав, избављење”**, 30. новембар 2021.; Центар за руске

студије Факултета политичких наука БУ и Центар за науку и културу Руски дом у Београду;

11. **Международный образовательно-культурный форум «Золотой век русского реализма: опыт прочтения» (Ф.М. Достоевский, Л.Н. Толстой, И.С. Тургенев, А.П. Чехов)**, 28-29. јун 2022. године, Международная ассоциация преподавателей русского языка и литературы, Фонд «Русский мир», Казанский федеральный университет, Београд;
12. **XIX Конгрес Савеза славистичких друштава Србије – Савремено проучавање српског језика и књижевности и других словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних**, Филолошки факултет, Београд, 23–25. август 2023.;
13. **XV конгрес МАПРЯЛ – «Русский язык и литература в меняющемся мире»**, 13–16. септембар 2023. године, Санкт Петербург;
14. **LXII скуп слависта Србије**, 11–12. јануар 2024, Београд, пленарно излагање;
15. **Эзотеризм и художественная литература, Международная научная конференция** (online), 3. фебруар 2024, Ассоциация Исследователей Эзотеризма и Мистицизма, Научный Центр Библиотеки Белградского Университета;
16. **«Сергей Параджанов – 100» Международная научная конференция**, 10–12. септембар 2024, Институт искусств НАН РА, Јереван, пленарно излагање;
17. **Актуальные проблемы теории и истории искусства, XI международная научная конференция**, 14–19. октобар 2024, Санкт Петербург;
18. **«Пушкин и современность», XXXIV Пушкинские чтения К 225-летию со дня рождения А.С. Пушкина**, 24–26. октобар 2024, Москва;
19. **«Переводчик как актер межкультурного диалога. К 225-летию со дня рождения А.С. Пушкина»**, Всероссийская государственная библиотека иностранной литературы имени М.И. Рудомино (Москва), Русский научный институт (Београд), Филолошки факултет (Београд), 15. новембар 2024;
20. **LXII скуп слависта Србије**, 13–14. јануар 2025, Београд.

На Катедри за славистику, почев од 1999. године, Ана Јаковљевић Радуновић изводи наставу на предметима Руска књижевност 1 (Друга словенска) и Руска књижевност 2 (Друга словенска), као и на предметима Руска књижевност 3, Руска књижевност 4, Руска књижевност 5, Историја руске културе 2 и Историја руске културе 3 на основним студијама. На мастер академским студијама Превођење изводи предавања из предмета Књижевно превођење 1 и 2 – руски језик. Ангажована је и на предметима Методика наставе књижевности за децу и Феномени руске културе у наставном процесу, а на докторским студијама на предметима Теорија и методологија визуелног текста и Књига као објекат и феномен културе. Наставу из предмета Руски језик изводи на Географском факултету Универзитета у Београду од фебруара 2022. године. У раду са студентима има дугогодишње искуство (25 година радног стажа) и добре резултате – просечна оцена педагошког рада на основу студентских анкета креће се од 4,41 до 5,00 (просечна 4,84). Педагошки рад обавља савесно и стручно. Њени основни квалитети у раду су систематичност у обради програма предмета, посвећеност и подстицање студената на самостални рад.

ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Стручно-професионални допринос

Кандидаткиња је била члан комисије за одбрану 29 завршних радова:

1. Е. Богомолова, *Стрипови и совјетски дечији часописи 50-х година* (2018)
2. С. Генрозова, *Руски свет у поезији Екатерине Таубер* (2018)
3. Н. Танасковић, *Формирање лика вампира у руској романтичарској прози* (2018)
4. А. Конопацки, *Стваралаштво А. Реникова београдског периода* (2018)
5. Ј. Јовановић, *Савремено поимање школске лектуре* (2019)
6. Ј. Милићевић, *Енгелска дечија књига у едицији Златна књига у периоду између два светска рата* (2019)
7. М. Икач, *Совјетска периодика за децу на примеру поезије из часописа Чиж* (2019)

8. J. Лазаревић, *Адаптација изворне бајке у савремену: на примеру три бајке Ханса Кристијана Андерсена – Ружно паче, Принцепа на зрну грашка и Царево ново одело*(2019)
9. М. Богићевић, *Адаптација књижевних дела браће Грим у Дизнијеве анимиране филмове* (2019)
10. Б. Марија, *Публикације Погодина у руском емигрантском листу Ново време* (2020)
11. Ј. Ђокић, Г. Самојлов као илустратор (по примеру илустрација књига Издавачке Комисије) (2021)
12. Ј. Георгиевски, *Стрип и идеологија: Совјетске теме у стриповима Игорта* (2021)
13. С. Рашков, *Енглеска књижевност у српској школској лектури* (2021)
14. Е.Гарбуз, *История оформления русской церкви в Белграде* (2022)
15. М. Николић, *Руска емиграција и деције стваралаштво на материјалу састава на тему Мои воспоминания и зборника Дети детям* (2022)
16. А. Радовановић, *Виле у митологији и епизи код Срба и Руса* (2022)
17. Н. Стојиљковић, *Инфографика у настави* (2023)
18. Т.Оџић, *Поезија за децу у стваралаштву Агате Кристи* (2023)
19. Д. Дугалић, *Преглед превода дела Макс и Мориц Вилхелма Буша са немачког језика на српски језик* (2023).
20. А. Кнежевић, *Руска књижевност у јапанским екранизацијама XX и XXI века* (2023).
21. А. Марковић, „Суботњици” Јурија Ракитина 1920-их година у Београду (2023).
22. Ј. Ристивојевић, *Фантастика у прози Антонија Погорелског* (2023).
23. С. Јовић, *Кестнерова популарност у Југославији и Немачкој: анализа дечијих романа као делова школске лектуре* (2024).
24. С.Бјелогрић, *Мотив жртве (на примеру народне легенде о Јагњици)* (2024).
25. Т. Обрадовић, *Први светски рат у савременом стрипу Линије фронта* (2024).
26. М. Станковић, *Стварање визуелне књижевности за децу у Немачкој (крај 19. века)* (2024)
27. В. Шкорић, *Легат професора Бобана Чурића на филолошком факултету Универзитета у Београду* (2025)
28. М. Пановић, *Барон Минхаузен и његов свет* (2025)
29. Галина-Марија Мићић, *Проблем читалачке рецепције снова у стваралаштву Виктора Пељевина*, на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци 2022. године

Председник комисије за оцену и одбрану 1 докторске дисертације:

1. Олга Стојадиновић, *Метајезички рефлексиви у стваралаштву А. С. Пушкина (2025)*.

Члан комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације:

2. Весна Смиљанић Рангелов, *Мотиви српског и јужнословенског фолклора у руској поезији 1820–1880*.

Допринос академској и широј заједници

После избора у звање доцента, кандидаткиња је учествовала у неколико програма едукације наставника: на 61. Традиционалном републичком зимском семинару за наставнике и професоре српског језика и књижевности, у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије, Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Филолошког факултета у Београду, када је одржала радионицу „О симболима у *Злочину и казни*” (7. фебруар 2020.); на 63. Традиционалном републичком зимском семинару за наставнике и професоре српског језика и књижевности (Настава за ново време) имала је пленарно излагање „*Браћа Карамазови*: семе које не умире” (21. јануар 2022.).

Поводом двеста година од рођења Ф. М. Достојевског, са проф. др Ирином Антанасијевић организовала је изложбу „Калиграфија и цртежи Ф. М. Достојевског”, отворену 11. новембра 2021. на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Одржала је и предавање за чланове Славистичког друштва Србије: „Достојевски црта. Цртамо Достојевског. Достојевски у мимовима” (2. децембар 2021., у оквиру циклуса: „Славистика у зуму”). Заједно са проф. др Ирином Антанасијевић организовала је програм „Књижевни салон: савремена руска књижевност за децу и младе” 25. новембра 2022. године, чији је циљ било упознавање српске публике са савременом руском књижевношћу за децу. Сусрет са Нином Дашевском и Станиславом Востоковым одржан је у Руском дому у Београду у формату видео-конференције.

Ана Јаковљевић Радуновић и Драгана Керкез одржале су низ преводилачких радионица на Курсу за усавршавање лектора и преводилаца у Тршићу у организацији Међународног славистичког центра у периоду 24. август – 30. август 2023. године.

Ана Јаковљевић Радуновић је члан Савета МСЦ-а, а била је члан Радне групе за израду концепције студија превођења на Филолошком факултету Универзитета у Београду (Одлука од 10.11.2021.) и члан Тима за промоцију и информисање будућих студената Филолошког факултета Универзитета у Београду (2021–2022). Од 2023. године члан је Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета Филолошког факултета.

Кандидаткиња је била члан уредништва у часопису «*Філологічний часопис*», Умањ, Украјина (2018). Члан је уредништва часописа «*Вестник общественных наук*», Јереван (2025–) и секретар часописа *Славистика*.

Јаковљевић Радуновић је била рецензент у часописима *Славистика* (Београд) XXIV/1 (2020), XXV/1 (2021), XXV/2 (2021), XXVII/1 (2023); *Филолог* (Бања Лука, Република Српска), бр. 23 (2021) и бр. 25 (2022); у *Зборнику радова Факултета драмских уметности Универзитета у Београду* број 40 (2021) и број 45 (2024); у зборнику *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Vol. 52/2 (2023); у тематском зборнику „*Сеобе од антике до данас 2 - Прометеј 021: од агона до прогона*“, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Центар за историјска истраживања (2023); у тематском зборнику „*Језици и културе у времену и простору 11/2*“, Нови Сад (2024); у часописима *Књижевна историја* Бр. 184, Београд (2024); *ZeszytyCyrilo-Methodiańskie (Cyrillo-MethodianPapers)* Vol. 13 (2024), Лублин, Пољска, и у Часопису за филолошке науке Филозофског факултета Универзитета у Нишу – *PhilologiaMediana*, Ниш (2025).

Кандидаткиња је рецензент две монографије: 1. Ана Голубовић, *Библиографија превода сабраних и изабраних дела руске књижевности на српски језик*, Београд: Славистичко друштво Србије, Руски научни институт, 2024; и 2. Владимир Коларић, *Достојевски у филмовима Живојина Павловића*, Београд: Архив Српске православне цркве, Руски научни институт, 2024.

Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

Ана Јаковљевић Радуновић је на Катедри за русистику, 3. новембра 2021. у Бањој Луци одржала предавање по позиву под називом „*Браћа Карамазови*. О очевима и учитељима”, а затим и предавање „Пушкин и Павић” 31. октобра 2022. године.

После избора у звање доцента одржала је и низ јавних предавања у библиотекама и установама културе: 1. „Симболи у роману *Злочин и казна* Ф. М. Достојевског”, Врњачка Бања, Народна библиотека „Др Душан Радић” (1. август 2019); 2. „Руски документарни роман *Зимски пут Леонида Јузефовича*”, Задужбина Илије М. Коларца, Београд (9. март 2021); 3. „Роман *Браћа Карамазови* Ф. М. Достојевског: У име оца и сина”, Народна библиотека „Вук Караџић”, Крагујевац (18. октобар 2021); 4. „*Морфијум – дневник једног лекара*” Михаила Булгакова у УК Пароброд, Београд (16. октобар 2023).

У оквиру недеље балканске културе у организацији Балканског клуба Научног студентског друштва Московског државног факултета за међународне односе 31. марта 2023. одржала је предавање «Милорад Павич – писатељ и преводник».

У својству експерта наступала је на Костомаровском форуму: 1. «Сербская интеллигенция о Пушкине к годовщине его смерти 1937. года» на округлом столу «Пушкин–225: литературный юбилей как историко-культурный феномен», Москва (23. мај 2024); 2. «Платон Михайлович и Михаил Платонович – А. С. Грибоедов и В. Ф. Одоевский» на округлом столу «А. С. Грибоедов: литературное творчество и дипломатическая деятельность», Москва (23. мај 2025).

III – ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Доц. др Ана Јаковљевић Радуновић је после избора у звање доцента објавила јенаучну монографију и 12 научних радова: пет радова из категорије М23, два рада из категорије М14, два рада из категорије М33, један рад из категорије М44 и два рада из категорије М63. Учествовала је на 20 конференција у земљи и иностранству. Поред научног рада, др Јаковљевић Радуновић има богато педагошко искуство и одличне резултате у настави, што потврђују високе оцене из студентских анкета. Активно учествује на међународним конференцијама и у пројектима, члан је међународних тимова и комисија.

Својим радом на промовисању руске књижевности и културе у Србији, она показује изражену друштвену ангажованост.

Процена је комисије да научни рад др Ане Јаковљевић Радуновић, у складу с Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, задовољава критеријуме за избор у звање ванредног професора у групацији друштвених и хуманистичких наука, за шта је квалификују и сви остали стручни, педагошки и организациони квалитети. Имајући све то у виду, **Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета да др Ану Јаковљевић Радуновић изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Русистика, предмет Руска књижевност.**

У Београду, 10. августа 2025. г.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

др Ирина Антанасијевић, редовни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду
(председник Комисије)

др Ениса Успенски, редовни професор
Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду

др Велимир Илић, ванредни професор
Филозофског факултета Универзитета у Нишу